

پیشگیری از مرگ‌های خاموش ناشی از گاز CO

براساس آمار پزشکی قانونی، مهم‌ترین علل مرگ بر اثر مسمومیت با گاز منواکسیدکربن شامل، سوخت ناقص مواد سوختنی، کمبود اکسیژن و نقص فنی سیستم‌های گرمایشی گزارش شده است.

براساس آمار پزشکی قانونی، مهم‌ترین علل مرگ بر اثر مسمومیت با گاز منواکسیدکربن شامل، سوخت ناقص مواد سوختنی، کمبود اکسیژن و نقص فنی سیستم‌های گرمایشی گزارش شده است.

استفاده از بخاری‌های بدون دودکش و نامناسب بودن مسیر خروجی سیستم‌های گرمایشی، استفاده از وسایل گرم‌زای غیراستاندارد مانند گاز پیک‌نیک به‌خصوص در بین کارگران ساختمانی نیز منجر به مسمومیت با گاز منواکسیدکربن می‌شود که افزایش سطح آگاهی‌های مردم، توجه به نکات ایمنی و استانداردها همچنین فرهنگ‌سازی مناسب در کاهش آمار مرگ‌ومیر ناشی از مسمومیت با گاز منواکسیدکربن بسیار مؤثر است. برای ارتقای آگاهی مردم و به‌منظور پیشگیری از مرگ‌های ناشی از گاز CO، شورای سیاست‌گذاری جامعه ایمن شهر تهران اقدام به برگزاری سمیناری آموزشی کرده است که پیام‌های کوتاه ایمنی را برای اطلاع عموم ارائه داده که از نظر تان می‌گذرد.

1- نقص دودکش وسایل گازسوز مساوی است با انتشار بیش از حد مجاز گاز منواکسیدکربن در محل سکونت شما و در نتیجه افزایش خطر مرگ!

2- همواره از کارکرد صحیح و ایمن دودکش لوازم گازسوز محل سکونت خود اطمینان حاصل کنید. با افراد متخصص مشورت کنید و برای اصلاح اشکالات احتمالی دودکش، از آنها کمک بگیرید.

3- رمز نجات از خطر گازگرفتگی و مرگ خاموش، اول، کارکرد صحیح دودکش وسایل و سیستم‌های حرارتی مورد استفاده و دوم، ورود مستمر هوای تازه به محل سکونت شماست.

4- اگر وسایل گازسوزی مانند بخاری، آبگرمکن، پکیج یا شومینه و حتی اجاق‌گاز در محل سکونت خود دارید، به‌ویژه در واحدهای مسکونی کوچک، به هیچ‌عنوان تمام درزهای در و پنجره‌ها را نبندید و حتماً دریچه یا مسیری دائماً باز برای ورود هوای تازه پیش‌بینی کنید و همواره از ورود هوای تازه و جریان مناسب و مستمر هوا اطمینان حاصل کنید.

5- سرد بودن بدنه اتصالات دودکش داخل ساختمان وسایل گازسوز، نشان‌دهنده عدم کارکرد صحیح دودکش و انتشار گاز خطرناک منواکسیدکربن به محل زندگی خانواده شماست. به‌طور مستمر و هر روز از کارکرد صحیح دودکش اطمینان حاصل کنید.

6- ممکن است مسیر دودکش‌های ساختمان شما به‌دلایل متعدد مسدود شده باشد. از باز بودن مسیر دودکش در شروع فصل سرما اطمینان حاصل کنید.

7- از عدم وجود درز و ترک روی دیوارهایی که دودکش وسایل و سیستم‌های گرمایشی (موتورخانه، آبگرمکن، بخاری، پکیج یا شومینه) از آن عبور کرده است مطمئن شوید. درزها و ترک‌های روی دیوارهای حاوی دودکش در واحد مسکونی و به‌ویژه اتاق‌خواب‌ها خطر جدی نشت گاز منواکسید کربن و گازگرفتگی را در پی دارد.

8- تصور نکنید اگر ساختمان شما مجهز به سیستم حرارت مرکزی (موتورخانه) است از خطر گازگرفتگی در امان هستید، خیر. اگر دودکش موتورخانه پرفریت عملکرد صحیحی نداشته باشد یا مشعل موتورخانه تنظیم نباشد و بدسوزی داشته باشد، محصولات احتراق و گاز سمی منواکسید کربن به سرعت از طریق مشاعات و راهروها وارد تمام واحدهای مسکونی آن ساختمان می‌شود.

9- هر وسیله گازسوز دودکش‌دار باید یک دودکش استاندارد و مستقل داشته باشد. از اتصال چند وسیله گازسوز به یک دودکش مشترک پرهیز کنید.

10- از اتصال هود آشپزخانه به رابط دودکش وسایل گازسوز اکیدا خودداری کنید!

11- دودکش وسایل گازسوز با مکش طبیعی (بدون فن) باید در انتها الیه خروجی آن در پشت‌بام ساختمان به کلاهک H مجهز باشد.

- 12- استفاده از بخاری با دودکش‌های آکاردئونی یا استفاده از دودکش‌های با طول افقی یا عمودی زیاد در داخل واحد مسکونی با هدف استفاده حداکثر از گرمایش محصولات احتراق داخل دودکش.
- 13- استفاده از اجاق‌های خوراک‌پزی برای گرم کردن محیط، چه در بخش خانگی و چه در محیط‌های کوچک کارگری، رستوران‌ها و اغذیه‌فروشی‌ها و کارگاه‌هایی که محل اقامت شبانه افراد نیز هست و حوادث گازگرفتنی در این بخش مکررا اتفاق می‌افتد.
- 14- استفاده از شعله‌های اجاق‌گاز برای گرمایش محل سکونت.
- 15- استفاده همزمان و طولانی مدت از چند وسیله گازسوز در فضای فاقد تهویه هوا.
- 16- استفاده از شومینه‌های ساختمانی به‌عنوان تنها وسیله گرمایش منزل یا استفاده طولانی‌مدت از آن.
- 17- عبور دادن دودکش بخاری از مجرای دودکش شومینه.
- 18- بازگذاشتن طولانی‌مدت دوش آب داغ حمام برای هوا گرفتن محیط سرد خانه و روشن بودن طولانی‌مدت آبگرمکن.
- 19- استفاده طولانی‌مدت و پشت سر هم افراد خانواده از حمام برای استحمام یا شستن رخت‌ها و گرم کردن بیش از حد هوای واحد مسکونی و نپوشیدن لباس‌های مناسب‌تر و گرم‌تر به‌ویژه با بستن تمام پنجره‌ها و روزنه‌های ورود هوای تازه و روشن بودن همزمان چند وسیله گازسوز از جمله بخاری، شومینه و آبگرمکن.
- 20- استفاده از بخاری‌های فرسوده و قدیمی و بدون انجام سرویس آن توسط سرویس‌کاران مجاز و راه‌اندازی و سرویس آن توسط افراد غیرماهر خانواده.
- 21- خرید و استفاده از وسایل حرارتی فاقد استاندارد و خدمات پس از فروش و حتی عدم توجه به داشتن برچسب انرژی و کیفیت آن و نگاه صرف به قیمت ارزان یا ظاهر آن.
- در پایان از همه خانواده‌ها درخواست می‌شود برای سلامت خود و اعضای خانواده‌شان به 2 نکته اصلی و کلیدی یعنی اطمینان همیشگی از کارکرد صحیح دودکش‌ها و ورود هوای تازه به محل سکونت‌شان توجه داشته باشند. این 2 نکته رمز درامان ماندن از خطر گازگرفتنی و فرار از قاتل خاموش و نامرئی است.

دکتر جواد نوفرستی

عضو شورای سیاستگذاری جامعه ایمن شهر تهران